לא שרו לן עורבא ולא אסרו לן יונה רבא

כי הוו מייתי מריפתא דבי בנימין קמיה כי

הוה חזי בה מעמא להיתירא אמר להו

תחזו דקא שרינא לכו עורבא כי הוה חזי

לה מעמא לאיסורא אמר להו תחזו דקא

אסרנא לכו יונה רב פפא אמר כגון דאמר

הני רבגן רב פפא אישתלי ואמר כגון

הני רבנן ואיתיב בתעניתא לוי בר שמואל

ורב הונא בר חייא הוו קא מתקני מטפחות

ספרי דבי רב יהודה כי מטו מגילת אסתר

אמרי הא [מגילת אסתר] לא בעי מטפחת

אמר להו כי האי גוונא נמי מיחזי כי

אפקירותא רב נחמן אמר יזה אהקורא רבו

בשמו דאמר רבי יוחגן מפני מה נענש

גיחזי מפני שקרא לרבו בשמו שנאמר

יויאמר גחזי אדני המלך זאת האשה וזה

בנה אשר החיה אלישע יתיב רבי ירמיה

קמיה דרבי זירא ויתיב וקאמר עתיד הקב"ה

להוציא נחל מבית קדשי הקדשים ועליו

כל מיני מגדים שנאמר יועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול

עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יבכר כי מימיו

מן המקדש [המה] יוצאים והיה פריו למאכל

ועלהו לתרופה א"ל ההוא סבא שיישר וכן

אמר ר' יוחנן וא ס (יישר) אמר ליה ר' ירמיה

לרבי זירא כי האי גונא מיחזי אפקרותא

אמר ליה הא [האי] סיועי קא מסייע (ליה) [לך] אלא אי שמיע לך הא שמיע לך

כי הא יורוב רבי יוחנן וקא דריש עתיד

עשין עד טוש"ע י"ד סי

1. וִיִהִי הוּא מִסַפֵּר לַמֶּלֶךְּ את אשר החיה את המת אַת בַּנָה צֹעַקַת אַל הַמֶּלֶךְ עַל בֵּיתָה וְעַל שְׁדָה וַיֹּאמֶר גַּחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וֹאת הָאשָׁה וְזָה הַמֶּלֶךְ וֹאת הָאשָׁה וְזָה בְּנָה אֲשֶׁר הָחֵיָה אֱלִישָׁע: מלכים ב ח ה אֱכִישָע: מלכים בחה 2. וְעַל הַנַּחַל יַעֲלֶה עַל שְּׁפְּתוֹ מִזֶּה וּמִזֶּה בְּל עֵץ מַאֲכָל לֹא יִבּוֹל עֲלֵהוּ וַלֹא יִתֹם פִּרְיוֹ לְחֵדְשִׁיוֹ יְבַבֵּר בִּי מֵימָיו מִן הַמִּקְדָּשׁ הַמָּה יוֹצְאִים וְהָיָה פִּרִיוֹ לְמַאֲכָל וְעָלֵהוּ ישמשתיר ושעריר לאבני שמשתיר ושעריר לאבני אָקְרָּח וְכָל גְּבוּלֵךְ לְאַבְנֵי הַפֶּץ: ישׁעיהו נד יב ישׁעיהו נד יב הוצאתי עַלְכֶם וְאוֹלֵךְ אֶתְכֶם ַּיִּי בְּיִינּוּ בְּנְטִנִּיּת קוֹמְמִיּוּת: ויקרא כו יג 5. אֲשֶׁר בְּנֵינוּ בִּנְטִעִים מודליי כ. הָבֶּי בּבְּ מְגָדְלִים בִּנְעוֹרֵיהֶם בִּנוֹתֵינוּ כְזָוִיּת מְחֻטְּבוֹת

י בְּכּי.
תהלים קמד יב ה שוקיו עַמוּדִי שַש מַיְסָדִים על אִדְנֵי פִּוּ מַרְאָהִוּ כַּלְבָנוֹן בָחוּר בָּאָרְוִים: שיר השירים ה טו

7. יְרְוְץְ מָדֶשֶׁן בֵּיתֶךְ וְנַחַל עָדְנֶיךְ תַשְׁקַם: תהלים לו ט

 בְּרוּךְ אֲדֹנְי יוֹם יוֹם יוֹם יַעְמָס לְנוּ הָאֵל יְשׁוּעְתֵנוּ סֶלְה: תהלים סח כ ָּטֶקְּה. 9. מִי מְדֵד בְּשְׁעֵלוֹ מִיִם וְשְׁמִיִם בַּזָּרָת תִּבֵּן וְכָל בַּשְּׁלִשׁ עָפָּר הָאָרֶץ וְשְׁקַּל בַּפֶּלֶס הָרִים וּגָבְעוֹת בָּמָאוְנָים: ישעיהו מיב בָּמאוְנָים: ישעיהו מיב 10. לְהַנְּחִיל אִהְבֵי יֵשׁ אצרתיהם אמלא:

11. בָּטַאּסָאָה בְּשַׁלְחָה תְּרִיבֶנָה הָגָה בְּרוּחוּ הַקְשָׁה בְּיוֹם קָדִים:

הוי: כנגד היכל וכופליו. שכך היה אוכך כל ההיכל עם הכותלים ים א מיי פ"ה מהלכות בתור שלוה לה" ששנת אחר מ"ם הלכה ה סמג דכתיב (מלכים א ו) והבית אשר בנה המלך שלמה לה' ששים אמה ארכו וכותל מזרח שם אמות וכותל מערב שם אמות ואמה אחת טרקסין הרי י"ג אמות ואולם עשר אמה רוחב וכותל האולם שש הרי כ"מ ומאחורי האולה חא אחד רחבו

שש וכתלו ה' הרי מ' וס' אמה של תורה אור השלם אורך הבית הרי מאה והיאך יכולין לכוף קומתן וליכנס בפתח שחין לו אלא רום עשרים כדאמרת: אשר בנינו. כלומר בנים שלנו יהיו לעתיד כאילנות גבוהין מגודלים: ובנותינו. ובנות שלנו כזויות המחוטבות לתבנית היכל כלומר ככותל ההיכל מחוטבות כמו (דברים כט) מחוטב עליך. לישנא אחרינא אהיכל דבית שני קאמר דקים לן היכל ס׳ אורך ברום מאה הוא: לכוי דבי זיקא. לחלונות שהשמש והאור נכנסין בהן אבל השערים גבוהים יותר: [להתיר פה של 0 מטה]. להתיר מ פה אלמים שיהו מדברים: להתיר פה של מטה. רחם של העקרות האוכלות מן העלין נפקדותי : איתמר נמי חוקיה וכו'. והיינו הך דלעיל לתרופה: מראהו כלבנון. וכתיב לעיל מיניה שחורות כעורב וסמיך ליה חכו ממתקים: ירויון מדשן ביתך. אמר לי רבי דלעיל מינה מהאי קרא מיירי עניינא דמרעיב את עלמו וקאמר ירויון מדשן ביתך שהקב"ה משביען לעוה"ב: מלא עומסו. מלא חופנו של הקב"ה טובה: וכי אפשר לומר כן. היאך אדם יכול לקבל מלא עומסו של הקב"ה והרי אין לו מקום ליתן דכל העולם כולו אינו אלא כמזרת ועד אגודל: יש באותן עולמות יתן ללדיק את העומס: במדה שאדם מודד. אם מדד ונתן לדקה לעני מלא חפניו הקב"ה מודד בחפניו ונותן לו: וכי אפשר לומר כן. שיהא הקב"ה נותן לאדם מלא חפניו והלא אינו יכול לסבול כל כך:

לא שרו לן עורצא. לא אמרו לנו שום חידוש שלא מלינו בתורה (דשרינן עורבא): [דקא שרינא לכו עורבא]. שהיתר זה אינו מלוי בתורה אלא סופרים אמרוהו: כגון דאמר הנהו רבנן. כאדם שאומר אותו ת"ח דלשון בזוי הוא זה שהיה לו לומר רבותינו שבמקום פלוני.

ל״א כגון דאמר הני רבנן דכשהוא מספר שום דבר מרבנן אומר הני ולשון גנאי הוא הני אבל הנהו רבנן אינו גנאי: כי מטו מגלם אסתר. לתקן לה מטפחת אמרי הא מגלת אסתר לא בעיא מטפחת כלומר בלשון בעיא א"ל לרב יהודה הא ודאי לא לריכא מטפחת כגון האחרות ולשון גנאי הוא דהוה להו למימר לרבם בלשון שאלה כך לריכה או אינה לריכה: מעיין בית ה' יצא והשקה את נחל שטים (יואל ד): מגדים. דינטר"ם בלע"ז כל מיני פירות מתוקים: יבכר. בכל חדש וחדש יתבשלו בו פירות: י בשמו. שאומר פלוני ואינו אומר מורי רבי פלוני: א"ל ההוא סבא יישר וכן אמר רבי יוחנן. כדבריך ור' יוחנן נמי הכי קאמר כדאמרת מ"ר. ולא גרסינן וכן אמר רבי יוחנן יישר: כי האי גוונא. מי מיחזי כאפקרותא: אנא אי שמיע לך מידי הא שמיע לך: ס לגלג עליו אותו תלמיד. אדרבי יוחנן דהיינו אפקירותא: כדכד. אבן טובה וכך שמה: שמשותיך. חלונות שהשמש זורח בהם [ד] כמו (מהלים פד) שמש ומגן היינו שמש ממש. (ל"א) לאבני אקדח שהקב"ה חוקקן כבמקדח עד שחוקק בהם עשר ברום עשרים: ליללמא. עוף קטן: גל של עלמות. שמת דאדם שמת נעשה גל של עלמות: קוממיות. שתי קומות של אדם הראשון כדאמרינן בחגיגה (דף יב.) שמיעטו הקב"ה והעמידו על מאה אמה שנאמר ותשת עלי כפך כף בגימטריא הכי

הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהן שלשים על שלשים אמות וחוקק בהם עשר ברום עשרים ומעמידן בשערי ירושלים שנאמר יושמתי כדכוד שמשותיך ושעריך לאבני אקדח וגו' לגלג עליו אותו תלמיד אמר השתא כביעתא דצילצלא לא משכחינן כולי

האי משכחינן לימים הפליגה ספינתו בים חזינהו למלאכי השרת דקא מנסרי אבנים טובות ומרגליות אמר להו הני למאן אמרי עתיד הקב"ה להעמידן בשערי ירושלים כי הדר אשכחיה לר' יוחנן דיתיב וקא דריש א"ל רבי דרוש ולך נאה לדרוש כשם שאמרת כך ראיתי אמר לו ריקה אם לא ראית לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה סיהב ביה עיניה ועשאו גל של עצמות מיתבי יואולך אתכם קוממיות ר"מ אומר מאתים אמה כשתי קומות של אדם הראשון רבי יהודה אומר ק' אמה כנגד היכל וכותליו שנאמר אשר בנינו כנטיעים מגודלים בנעוריהם בנותינו כזויות מחומבות תבנית היכל וגו' כי קאמר ר' יוחנן לכוי דבי זיקא מאי יועלהו לתרופה ר' יצחק בר אבודימי ורב חַסדא חד אמר להתיר פה של מעלה וחד אמר להתיר פה של ממה איתמר יונמי) חזקיה אמר להתיר פה אילמין בר קפרא אמר להתיר פה עקרות ר' יוחנן אמר לתרופה ממש מאי לתרופה ר' שמואל בר נחמני אמר לתואר פנים של בעלי הפה דרש ר' יהודה ברבי סימון כל המשחיר פניו על דברי תורה בעולם הזה הקב"ה מבהיק זיויו לעולם הבא שנאמר ימראהו כלבנון בחור כארזים אמר ר' תנחום בר' חנילאי כל המרעיב עצמו על דברי תורה בעולם הזה הקב"ה משביעו לעולם הבא שנאמר יירויון מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם כי אתא רב דימי אמר עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק מלא עומסו שנאמר ברוך ה' יום יום יעמס לנו האל ישועתנו סלה א"ל אביי וכי אפשר לומר כן והלא כבר נאמר °מי מדד בשעלו מים ושמים בזרת תכן אמר מאי מעמא לא שכיחת באגדתא דאמרי במערבא משמיה דרבא בר מרי "עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק ג' מאות ועשרה עולמות שנא' יילהנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא יש בגימטריא תלת מאה ועשרה הוי תניא 姫ר' מאיר אומר במדה שאדם מודד מודדין לו דכתיב ייבסאסאה בשלחה תריבנה אמר ר' 💷 יהושע וכי אפשר לומר כן אדם נותן מלא עומסו לעני בעולם הזה הקב"ה נותן לו מלא עומסו לעולם הבא והכתיב ישמים בזרת 🗓 תכן ואתה אי אומר כן איזו היא מדה מרובה מדת מובה מרובה או מדת פורענות

ל) וברכום מב: וש"נו. עה., ד) וב"ב עה. ע"ם סוף עוקלים ול"ע ועי' ביש הן, ה) [סומה ח: ושם אית' רבי אומר אמנם שם טו: דמסיק דשמעי׳ לר״מ וע"ש ברש"י וכן איתא ג"כ בתוספתא שם פ"ג], בתוספתא שם פ"ג], ט) [נ"א יהודה], י) [ל"ל אחר ד"ה כי מטון, כ) ול"ל אחר ד"ה שמשותיך], () נ"ל מעלה, מ) [עי' רש"י מנחות לת ז. () ונוני רש"נ

גליון הש"ם

ועשר באותן וכו',

גמ' זה הקורא רבו בשמו. ע" יבמות נז ע"ב תד"ה

הגהות הגר"א

(א) גמ' יישר. נמחק: [ב] שם יהושע נמחק: רש"י ד"ה שמשותיך כו' זורח בהס. נ"ב עי זורח בהס. נ"ב עי רס"י בע"י:

> לעזי רש"י פירות מתוקים.

מוסף רש"י

יישר. יפה אמרת (שבת סג:) שפיר קאמרת (פסחים נג: חולין עה:). וחוקק נג: חולין עה:). בהם עשר. של רוחב, ברום עשרים. והיינו שמאירה כאש קודחת, כמו (ישעיה ג) קודחי אט (רשב"ם ב"ב עה.). אקדח. קרבונקל"א בלע"ז ובתרגום נמו לצני גומרל מחח. יתנן מכני גולנילו (שם). כביעתא דצילצלא. כילת עוף קטן ששמו תאליל (שם). גל של עצמות. כמת שנרקב בשרו ונפל מזמן הרבה (שבת לד.). פה אלמים, שכל אלם האוכל ממנו נרפא (מנחות צח.). קפרא מפרשא מילמייהו טפי והיא היא (שם). בסאסאה. נמוך אותה